

تحلیلی از جریان ها و روش های تبلیغ مسیحیت در غرب افریقا (مورد مطالعه کشور سیرالئون)

جواد رقوی^۱

استادیار جامعه المصطفی العالمية

تاریخ دریافت: ۱۳۹۹/۰۳/۰۵ | تاریخ پذیرش: ۱۳۹۹/۰۳/۲۳

چکیده

امروزه جریانها و گروه های مختلف تبشیری در افریقا به انگیزه های دینی و اقتصادی و سیاسی مشغول فعالیت هستند. یکی از این کشورهای سیرالئون در غرب افریقا است که به اعتبار منابع سرشار طبیعی، طبیعت بکر و زیبا، فرهنگ و خصوصیت مسالمت آمیز مردم بسیار مورد توجه جریانهای تبلیغی مسیحی قرار گرفته است و فرقه های مسیحی با تاسیس کلیسا، دانشگاه، مدرسه و ... به تبلیغ مسیحیت و جذب عضو برای کلیسا مشغول می باشند. از جهتی فقر فراگیر مردم و وابستگی سیاسی این کشور به قدرت های غربی خصوصا انگلیس و ایالات متحده امریکا زمینه گرایش به مسیحیت را بیشتر فراهم نموده است. مبلغان مسیحی از فرقه های مختلف با هماهنگی سازی فعالیت های خود با فرهنگ و خواسته های بومی این کشور و با استفاده از روش های متنوع سعی در یارگیری و ترویج دیدگاه مورد نظرشان را دارند. در این مقاله بر اساس یک سری مطالعات میدانی و کتابخانه ای و تحلیل ظرفیت و شرایط بومی این کشور، سعی در شناسایی و معرفی جریان های فعال مسیحی در این کشور گردیده است. برای این منظور علاوه بر مراجعه به بعضی کتب و منابع، با تعدادی از مبلغان مسیحی و اساتید مسیحی مشغول فعالیت در این کشور مصاحبه صورت گرفته است و از لابلای این مطالعات و مصاحبه ها، با روش تحلیل گفتمان و منابع، گزارشی تحلیلی از گروه های فعال مسیحی، جریان های مسیحی و روش های تبلیغی مسیحیت در این کشور ارائه گردیده است

واژگان کلیدی

تبلیغات مسیحی، جریانهای مسیحی، سیرالئون، شیوه های تبلیغ.

مقدمه

سیرالئون با جمعیتی بالغ بر ۶/۲۹۴/۷۷۴ نفر کشوری زیبا و سرسبز در غرب افریقا است که از شمال و شمال شرقی با کشور گینه کوناکری و از شرق و جنوب شرقی با کشور لیبریا همسایه است و از جنوب و غرب به اقیانوس اطلس منتهی می‌گردد.

تاریخ مسیحیت در سیرالئون گره خورده با پایتخت کنونی این کشور یعنی **فریتاون** است. این شهر در مکانی قرار گرفته که قبل از قرن ۱۷ میلادی به صورت رودخانه ای با لنگر گاه طبیعی بود و به عنوان مرکزی برای مبادله بردگان بین اروپایی ها و اربابان محلی شناخته می شده است. در سال ۱۷۷۲ این مکان به عنوان محلی برای آزاد سازی آزمایشی تعدادی از بردگان توسط یکی از فعالان بریتانیایی بشردوستانه انتخاب شد و پس از آن به فریتاون (شهر آزادی) معروف گردید. در واقع فریتاون دروازه ورود مسیحیت به این کشور افریقایی است.

پیش از حضور استعمار حدود و ثغور سیرالئون به عنوان یک کشور مشخص نبوده است و این منطقه بر اساس نظام قبیله ای اداره می گردیده است. برخی محققان هیجده و بعضی هفده قبیله را در سیرالئون نام برده اند. این قبائل عبارت اند از: مندی، تمنی، لیمبا، بولوم (شربرو)، فولا، سوسو، لوکو، کونو (وای)، کورانکو، مادینگو، کرو، کیسی، باگا، یالونکا، کریم، گولا، کریول.^۱

در بین این قبائل، اهمیت قبیله کریول در اصالت مسیحی آنها است که بعدا توضیح داده خواهد شد و امروزه پایگاه اصلی مسیحیت در این قبیله است. در مقابل، اهمیت قبیله فولا در اصالت مسلمانی آنها در این کشور است بگونه ای که امروزه

۱. محمد رضا شکیبا، سرزمین و مردم سیرالئون، مرکز مطالعات فرهنگی - بین المللی، انتشارات بین المللی الهدی، تهران ۱۳۷۸، اول، ص ۱۱.

لقب فولانی با مسلمان مرادف انگاشته می شود. در این نوشتار به تاریخچه ورود مسیحیت به سیرالئون و سپس جریان های فعال تبشیری و روش های تبلیغ مسیحیت در این کشور مستعمره پرداخته می شود. از آنجا که منبع تحقیق بطور عمده منابع انگلیسی و نیز یاد داشتهایی است که در زمان حضور نویسندگان در این کشور گردآوری شده است اسامی و عناوین خاص به انگلیسی در پاورقی ذکر می شود.

ورود مسیحیت به سیرالئون

فعالیت های تبلیغی مسیحی در غرب آفریقا با سفرهای تجاری اروپا آغاز شد، پرتغالی هایی که در این قاره، به ویژه آفریقای غربی برای یافتن مسیرهای تجاری به هند از طریق اقیانوس اطلس کاوش می کردند، آغازگر آن بودند. اعتقاد بر این است که این بازرگانان اروپایی در قرن ۱۴، ابتدا مسیحیت را از طریق تماس های شخصی به جای تبلیغ عمومی معرفی نمودند؛ زیرا تبلیغات مذهبی بخشی از اهداف اصلی آنها نبود.

از آنجا که مسیحیت بخشی از فرهنگ غربی بود، پرتغالی ها برای قرن ها تجارت را در کنار دین ادامه دادند، که در نهایت به تجارت انسان انجامید. تجارت، برده های اقیانوس اطلس را با دنیای جدید که در آن کالا با انسان مبادله می شد، آشنا کرد. بر اساس گزارش ها و تخمین های تاریخی تجارت برده های آتلانتیک به مدت سه قرن ادامه داشته است، می توان حدس زد همه آن بچه هایی که در دوران بردگی متولد شده اند، طبق سنت پدران شان مسیحی شده اند. در قرن شانزدهم میلادی، محموله انسانی به لیست موضوعات تجاری اروپایی ها اضافه شد. آرزوی پرتغالی های اولیه این بود که مردم محلی را که بر اساس باور «مرکزیت اروپا» آنها را غیر تمدن وحشی می پنداشتند، در ضمن بردگی متمدن سازند.

در طول دوره برده داری، تبلیغ مسیحیت تا زمان ظهور "نهضت خیرخواه" در

قرن هیجدهم در انگلیس که خواهان پایان دادن به برده داری بود، کانون اصلی نبود، اما بعد از آن اروپا و به ویژه انگلیس در آستانه صنعتی شدن قرار گرفت. در این دوران از جهتی اروپا نیازمند نیروی انسانی بود و از جهتی قوانینی وضع شد که به موجب آن برده داری خاتمه می یافت و هر برده ای پا در خاک انگلیس بگذارد، آزاد قلمداد می شود و این موجی از گرایش به مسیحیت را در میان بردگان آفریقایی بوجود آورد. همچنین در بین این افراد کسانی بودند که در بردگی متولد شده اند و از قرن ها پیش به مسیحیت گرویده و به آن عادت کرده اند.

مسیحیت در سیرالئون در سال ۱۵۱۰ بصورت رسمی توسط یک نفر مسیحی که بدستور شاهزاده هنری ناوبر^۱ اعزام شده بود معرفی شد. با ورود این فرد به سیرالئون، کلیسایی در اطراف خلیج کرو^۲ برپا شد. فرد معروف دیگر پدر بالتازار باریرا^۳ کشیش یسوعی بود که در سال ۱۶۰۵ به سیرالئون آمد. وی با شروع کار با مهاجران پرتغالی، به مردم محلی موعظه می کرد و برخی از سران آفریقایی مانند پادشاه فارما^۴ را تعمیم داد و در پی تبلیغات وی برخی از سران آفریقایی نام های اروپایی بخود دادند. پادشاه فارما یک کلیسای چوبی در کرانه جنوبی رودخانه سیرالئون ساخت.

کلیساهای دیگر نیز در ساحل بولوم^۵ و در جزیره تومبو^۶ ساخته شدند. مأموریت یسوعیان تا سال ۱۶۱۷ در سیرالئون باقی ماند. برخی از کاپوچین^۷ های اسپانیایی نیز مانند پدر سرافیم^۸ که حدود ده سال در سیرالئون زندگی می کرد، در مناطق تومبو و

1. Prince Henry the navigator (4 March 1394 – 13 November 1460)

2. Kroo

3. Balthasar Bariera

4. King Farma

5. Bullom

6. Tombo

7. capuchins

8. Seraphim

پورتلوکو^۱ به فعالیت تبشیری مشغول بود.

کاپوچین ها تا سال ۱۷۱۵ که سیگنور جوزف^۲، به عنوان اولین مبلغ آفریقایی، به سیرالئون رسید، در آنجا ماندند. علی رغم تلاش مبلغین مسیحی، بیشتر مردم اعتقادات سنتی خود را حفظ کردند. تلاش برای حرکت به سمت رودخانه اسکارسیس^۳ در داخل کشور برای تغییر دین، به این دلیل که اسلام شروع به حرکت در آن مناطق کرده بود، شکست خورد.^۴

با تأسیس مستعمره فریتاون^۵ در سال ۱۷۸۷، مسیحیت در کل آفریقای غربی همراه با فرهنگ انگلیسی رشد و توسعه یافت، این برده های سابق که در این مستعمره مستقر شدند، قبل از ورود مسیحی بودند و در بدو ورود، شاهد ظهور جامعه مسیحیان کلیسا در این کشور بودند. در پی آن، مبلغان دیگر مانند جامعه مبلغین که در سال ۱۷۹۵ تأسیس شد و بعداً به عنوان جامعه مبلغین لندن یک نهاد غیر فرقه ای مأمور حمایت از مأموریت های پروتستانیزم گردید، در سیرالئون به فعالیت پرداختند. این گونه فعالیت ها در نتیجه ارتباطات بین کسانی که فعالیت های تبلیغی را در مستعمرات دیگر انجام می دادند، رونق یافت. شعبه گلاسکو^۶ در اوایل سال ۱۷۹۹ مبلغانی را برای این مأموریت سخت به فولا^۷ اعزام کرد.

سختی این امر بخاطر بیماری و مقاومت بومیان بود که مبلغان با آن روبرو بودند تا جائیکه سرانجام نیز برخی از این مبلغین بیمار شده و می میرند. از این روی سیرالئون بخاطر شیوع بیماری مالاریا به عنوان "قبر سفیدپوست" شناخته می شد.

1. Portloko

2. Signor Joseph

3. Scarcies River

4. History of Sierra Leone, written by Mr. A. Sam, lecturer, Department of history and African studies, Fourah Bay College, University of Sierra Leone.

5. Freetown (پایتخت فعلی سیرالئون)

6. Glasgow

7. Fula (یکی از قبایل معروف در غرب آفریقا)

با این حال، مبلغین علی رغم سختیها در بین قبیله های مختلف مسیحیت را تبلیغ می کردند، به ویژه در میان قبایل سوسو^۱ و فولا^۲ که بیشتر تحت تاثیر اسلام بودند. بعداً همه مأموریت های تبلیغی در این مستعمره با جامعه مبلغین کلیسا^۳ متحد شدند. در این برهه نمایندگان از بسیاری فرقه های مسیحی حضور داشتند و این مبلغان مخلوطی از جوامع انگلیکان^۴، جامعه تبلیغ انجیل^۵ و جامعه ارتقا دانش مسیحی^۶ بودند که همگی از کلیسا حمایت می کردند تا به عنوان یک مذهب پذیرفته شود. در سال ۱۷۹۹، گروهی از اعضای کلیسای انجیلی تورنتون^۷ و سایر افراد همسو، جامعه مبلغین کلیسا^۸ را بنا نهادند که در سال ۱۸۱۳ برای حمایت از فعالیت های افراد تازه گرویده به تصویب رسید.^۹

سی مگبایلی در کتاب "تاریخ سیرالئون" ضمن ارائه گزارشی از مهاجران و گروندگان مسیحی می گوید رهبران مستعمره، به ویژه چارلز مک کارتی^{۱۰}، تلاش فراوانی کردند که مبلغین از جامعه میسیونرهای کلیسا^{۱۱} برای راه اندازی مدارس و ترغیب آنها به مسیحیت را فعال نمایند. این تشکل اخیراً در انگلیس تشکیل شده بود تا افراد را برای مأموریت در خارج از کشور آموزش دهد. آرزوی مک کارتی این بود که این افراد را غربی بارآورد و آنها را ابزاری برای گسترش فرهنگ غرب در

1. Susu (یکی از قبائل سیرالئون)

2. Fula (یکی از قبائل سیرالئون)

3. Church missionary society

4. Anglican societies

5. Society for the propagation of the gospel

6. Society for promoting Christian knowledge

7. Thornton

8. Church missionary society: The Church Mission Society (CMS), formerly known as the Church Missionary Society, is a British mission society working with the Anglican Communion and Protestant Christians around the world. Founded in 1799.

9. Extract from: A History of Sierra Leone by Christopher Fyfe chapters 4-5 for the above information.

10. Charles McCarthy (15 February 1764 – 21 January 1824)

11. Church missionary society

تمام آفریقای غربی کند. با کمک مک کارتی، پذیرندگان به تدریج علاوه بر نامهای مسیحی که بسیاری از آنها را پذیرفته بودند، فرهنگ غربی را نیز به خود گرفتند، با این حال، برخی از آنها دین قدیمی خود یا اسلام را حفظ کردند و بدون تغییر ماندند.^۱

بنابر گزارش دیگری نیز، مارون ها^۲ در دهه ۱۸۰۰ پس از ورودشان به سیرالئون در زیر درخت کتان^۳ با سرود و آواز، برکت خداوند را در سرزمین جدیدی که آنها برای حل و فصل آن تلاش کرده بودند، جشن گرفتند. این جامعه مهاجران که بعداً به عنوان جامعه "کریول" شناخته شد متشکل از مارون ها و دیگر برده های سیاه فقیر آزادشده در مستعمره بودند. کریول ها که امروزه به عنوان یکی از هفده قبیله شناخته شده سیرالئون هستند در واقع بازماندگان بردگان آفریقایی آزاد شده در فریتاون در قرن نوزدهم هستند که در پی حرکت های ضد برده داری در قرن هیجدهم از نقاط مختلف آفریقا به اروپا برده شده بودند و جمعی از آنها توسط شخصی بنام گرانویل شارپ^۴ به ساحل غربی سیرالئون بازگردانده شدند. کریول ها امروزه، اگرچه اقلیت ناچیزی از جمعیت سیرالئون را تشکیل می دهند اما با توجه به حمایت انگلستان از اهمیت بالایی در تاریخ استعمار سیرالئون و مسیحی سازی این کشور برخوردارند. حضور کریول ها آغاز استعمار سیرالئون توسط انگلیس بود و در واقع سیرالئون را ایالتی از ایالات انگلستان نمود. کریول ها اکثراً مسیحی و شیفته فرهنگ غرب هستند. آنها با حمایت انگلیس همواره مناصب و پست های مهم را در

1. Fyle, Magbaily C., "African Culture and Higher Education: The Sierra Leone Experience," *Africana Research Bulletin*, June 1986, Vol. XV, No. 2, p 39.

2. Maroons (فرزندان آفریقایی های ساکن در امریکا که جنبش سکونت بدون برده گی را تشکیل دادند)

3. Cotton tree (درخت کهن سال معروفی در مرکز شهر فریتاون پایتخت سیرالئون که یکی از نمادهای سیرالئون)

ملی سیرالئون و رهایی از برده داری است)

4. Granville Sharp

حوزه سیاست و آموزش به خود اختصاص داده اند.^۱

پس از لغو تجارت برده در سال ۱۸۰۷، به دعوت دولت های استعمارگر فرصت هایی نیز در میان افراد نجات یافته از برده داری فراهم شد و مبلغین بیشتری، اعم از آلمانی و انگلیسی، به مناطق مستعمره اعزام شدند و افراد زیادی تغییر دین دادند.

از زمان شروع کار تبلیغی توسط جامعه مبلغین کلیسا^۲ در سیرالئون، ایمان مسیحی همراه با آموزش و ارائه خدمات تحصیلی بوده است که نخستین نمونه آن راه اندازی مدرسه متوسطه «گرامر سیرالئون»^۳ برای پسران در ۱۸۴۵ و «مدرسه متوسطه یادبود آنی والش»^۴ برای دختران در ۱۸۴۹ بود. سرانجام تقریباً همه فرقه ها در بخش آموزش وارد رقابت شدند و این از جهتی وسیله ای برای توانمندسازی بومیان بود و از جهت دیگر ابزاری برای استحکام پایه های فعالیت های ماسیونری و استعمار هر چه بیشتر این کشور بود. در نتیجه همین تلاش ها از ۱۸۰۸ تا ۱۸۸۷ حکومت استعماری غیررسمی سیرالئون بر پایه مسیحیت بنا گردید کما اینکه در سال ۱۸۰۸ این سرزمین به عنوان یک کشور تحت الحمايه انگلیس اعلام شد.

از همان ابتدای فعالیت های تبشیری، تعداد کشته شدگان در میان مبلغین سنگین بود و در اپیدمی تب زرد در سال ۱۸۲۳ به اوج خود رسید. بنابراین جامعه مبلغین کلیسا، آموزش آفریقایی ها را برای وزارت تبشیر در نظر گرفت، زیرا متوجه شد که آنها شرایط آب و هوایی را بهتر از اروپایی ها تحمل می کنند و در سال ۱۸۲۷ یک مؤسسه آموزشی در خلیج فورابه^۵ تأسیس شد. این مؤسسه یکی از مهمترین

۱. سرزمین و مردم سیرالئون، شکلیا، با تلخیص و اضافات، ص ۲۲-۴۱

2. Church missionary society

3. The sierra Leone grammar school.

4. Annie Walsh memorial secondary school.

5. Fourah Bay

دانشگاههای آینده در غرب افریقا بود، جایی که قرار بود بسیاری از رهبران برجسته سیرالئون در آنجا تحصیل کنند، هرچند مشهورتر از نخستین دانشجو، ساموئل کراوتر^۱ در آنجا پرورش نیافت. این مؤسسه امروزه به دانشگاه فورابه^۲ معروف است و هنوز کاملاً تحت اختیار مسیحیان است.

از ابتدا، آموزش در فعالیت های تبشیری از اهمیت بالایی برخوردار بود و هر ایستگاه ماسیونری، مدرسه خود را داشت که ابتدا با مبلغ مذهبی و به زودی با یک مدیر مدرسه مسیحی آفریقایی اداره می گردید. در این زمان بیشتر افراد در مناطق مستعمره مسیحی بودند. در زمانی که هنری ون^۳ دبیر ارشد جامعه مبلغین کلیسا بود به این نتیجه رسید که همه کلیساها باید بومی سازی، خود اکتفا و خود گردان شوند. ایده او توسط جامعه پشتیبانی شد و کلیسای مستقل سیرالئون به تدریج محقق شد که در آن اسقف اروپایی بود، اما همه کشیشان بومی بودند. بدین وسیله مردم تشویق شدند که خود را کاملاً در اداره کلیسا سهیم بدانند.

در دهه ۱۸۷۰ جامعه مبلغین فعالیت تبلیغی خود را در میان مناطق همسایه آغاز کردند و کار در میان قبیله تمنه^۴ در بندر لوکو^۵، جایی که کریستین شنکر^۶ در دهه ۱۸۴۰ در آنجا کار و تحصیل کرده بود، از سر گرفته شد. مبلغانی که توسط جامعه مبلغین لندن به آنجا اعزام شدند از جمله اولین کسانی بودند که به جای رهبران کلیسای بومی، نقش جدید خود را به عنوان خدمتکار یاد گرفتند.

در آغاز قرن جدید بیستم، جامعه مبلغین مجبور شد بخاطر بحران های مالی تعداد مبلغان را در سیرالئون کاهش دهد و پشتیبانی خود را از کارهای بندر لوکو پس بگیرد و در سال ۱۹۱۹ حتی تصمیم به ترک کامل کشور گرفت. با این حال تا

1. Samuel Crowther
2. University of Fourah Bay
3. Henry Venn
4. Temnes
5. Port Loko
6. Christian Schlenker

سال ۱۹۲۲ این محدودیت ها تقریباً از بین رفته بود اما مبلغان محدود به کار در مؤسسات اصلی آموزشی بودند. آنها یک سری از مدیران اروپایی را برای کالج فورابه و دو مدرسه گرامری فریتاون فراهم کردند و همچنین با دو مجموعه متودست های وسلینی^۱ و برادران متحد^۲ در کالج آموزش معلمان اتحادیه^۳ در بونومبو، که در سال ۱۹۳۳ افتتاح شد، به همکاری پرداختند.

کلیسای سیرالئون برای مدت کوتاهی خود اکتفایی مالی و خودگردانی را توسعه داده بود و حمایت های مالی مجدداً احیا شد. اگرچه اسقف هایی که آن را رهبری می کردند همچنان اروپایی بودند اما در سال ۱۹۳۵ اسقف اعظمی که نه تنها سیرالئون بلکه گامبیا و آفریقای شمالی را نیز تحت رهبری داشت، تقسیم شد و اسقف رایت^۴ یک کشیش آفریقایی بنام ای دبلیو هولز^۵ را به عنوان جانشین خود پیشنهاد داد. در عین حال جامعه مبلغین مدیر کالج فورابه بنام کانون هورستید^۶ و یک سیرالئونی بنام تی اس جانسون^۷ را به عنوان دستیار اسقف معرفی کرد. تنها در سال ۱۹۶۱ بود که با تقدیس کشیش بازنشسته موسی اسکات^۸، سیرالئون اسقف آفریقایی خود را پیدا کرد.

جریان ها و سازمان های فعال تبلیغی در سیرالئون

از مباحث گذشته تا حدودی آشکار گشت که پیروان فرقه های مختلفی در میان مهاجران برده سابق در مستعمره وجود داشتند، اما آنچه برای کارگردانان فعالیت های تبشیری مهم بود مسئله مسیحیت و توسعه کلیسا بود نه رقابت. فرقه های

-
1. Wesleyan Methodists
 2. United Brethren
 3. Union teacher training college
 4. Bishop Wright
 5. Rev A. W. Howells
 6. Canon Horstead
 7. T. S. Johnson
 8. Moses Scott

مسیحی در انگلیس مبلغان را برای تبلیغ مسیحیت به مستعمره و در سرزمین های حاشیه نشین در میان قبایل بومی می فرستادند ، و در آن زمان که فعالیت های تبلیغی در دست مبلغان سفیدپوست بود ، پشتوانه هایی وجود داشت. بعداً ، مسئله کلیساهای قبیله ای بوجود آمد و گویش ها را در تبلیغات کلیساهای دخالت دادند. این به منظور افزایش فهم سریع انجیل در میان تازه ایمان آوردگان قبیله ای ، و برای برقراری ارتباط آسان با آنها بود. با این حال تفاوت های فکری سازمان ها و فرقه های تبشیری امری اجتناب ناپذیر است و طبیعی است که با ایجاد بستر های اولیه، در نهایت هر یک از این فرقه ها برای توسعه نام و مرام خود سعی نمایند.

معرفی و بررسی تمام جریانها و سازمان های فعال در سیرالئون می تواند موضوع یک تحقیق جداگانه باشد. در این جا تنها می توان به عناوین مهمترین آنها اشاره کرد که عبارتند از: سازمان تبلیغات مسیحیت سیرالئون، کلیسای انجیلی برادران متحد، انجمن مبلغین آمریکایی، مجلس کلیسای انگلستان، جمعیت برناردو ویژه اطفال، کمک مسیحی، ارتش رهایی (عمل اجتماعی)، ارتش رهایی (صندوق وقف)، گروه کلیسایی برای اسکان، جمعیت انجیل، جمعیت جوانان مسیحی، کلیسای مسیح و روز آخر مقدس، صندوق سازمان تیر.^۱

به لحاظ تاریخی «جامعه مبلغین کلیسا»، نخستین مجموعه سازمان یافته تبلیغ مسیحی بود که به همراه استعمارگران به سیرالئون آمد و با وجود سختی ها و برخی نارضایتی ها پایه های ایمان مسیحی را در این کشور مستحکم کرد و با استفاده از ابزار هایی مانند رسیدگی به مسائل رفاهی ساکنان ، فعالیت برای توانمندی آموزشی در بین سیاه پوستان و در مواردی با روشی سرکوبگرانه و در نهایت سپردن مسئولیت های تبشیری به بومیان، نقش عمده ای در زنده ماندن و پویایی مسیحیت در این کشور داشت.^۲

1. <http://www.slaa.org.uk/index.php?docId=48&act=viewDoc>

2. Fyle, Magbaily C., "African Culture and Higher Education: The Sierra Leone

از دیگر نهادهای فعال در تبلیغ مسیحیت در سیرالئون «کلیسای انجیلی برادران متحد»^۱ بود. در سال ۱۸۵۰ کلیسای انجیلی برادران متحد در میان قبیله شربرو^۲ شروع به کار کرد. آنها کلیسایی در میان قبائل و مناطق منده، تمنه، شربرو، کونو و کیسی دارند. در سال ۱۸۸۹ کلیسای متدیست و سلیمان آمریکایی^۳ در بین قبایل لیмба، سوسو، تمنه و لوکو فعالیت خود را آغاز کرد. در سال ۱۸۹۷ کلیسای برادران متحد مسیح^۴ کار خود را در میان مندها آغاز کردند. در فاصله سالهای ۱۸۴۸ و ۱۸۵۸ نوزده مبلغ که تعدادی از آنها با همسران شان بودند به مأموریت اعزام شدند. البته در این دوران تعداد فوت شدگان نیز زیاد بود. گزارش آماری از مأموریت سال ۱۸۵۸ نشان داد که بسیاری از آنها در اثر بیماری های مسری مانند مالاریا که مانند بومیان نمی توانستند در مقابل آن مقاومت کنند، جان خود را از دست دادند. این مساله نیاز به آموزش محلی برای مأموریت های تبلیغی بجای اعزام مبلغان خارجی را بیشتر آشکار کرد. در این مرحله بود که کریول ها تحصیلات کلیسایی را به تدریج فرا گرفتند و همین محصلان علوم کلیسا بعداً به عنوان کشیش و سرپرست کلیساهای بومی مشغول به مأموریت شدند.

انجمن مبلغین آمریکایی از دیگر مجموعه های فعال در حوزه مأموریت های تبشیری بود که مأموریت تبلیغی اش را از قبیله منده و شربرو آغاز شد. این فعالیت ها تا زمانی که سیرالئون اولین اسقف سیاه پوست **ساموئل اجای کراوتر**^۵، دانشجوی سابق کالج فورابه را پرورش داد ادامه داشت. در ۱۸۶۴ دبیر جامعه مبلغان کلیسا،

Experience," *Africana Research Bulletin* (Vol. XV, No. 2, June 1986).

1. Evangelical United Brethren church: a North American Protestant church from 1946 to 1968

2. Sherbro

3. American Wesleyan Methodist church: a Methodist denomination in the United States organized on May 13, 1841.

4. united brethren Christ church

5. Samuel Ajayi Crowther (c. 1809–31 December 1891)

هنری ون ، کراوتر را فرد شایسته‌ای برای اجرای خود اتکایی و خود درآمد زایی کلیساهای آفریقایی دانست و با انتصاب کراوتر به عنوان "اسقف کشورهای آفریقای غربی" ، به سمت نسخه انگلیسی رسمیت بخشی به کلیساهای محلی حرکت کرد و در نهایت در برخی از سطوح ، این کلیساهای به دست مردم محلی افتاد. با این حال، با تسلط کریول‌ها، که در واقع مهاجران مورد حمایت انگلیس بودند و بومیان دیگر با آنها مخالفت می‌کردند دوران پیدایش کلیساهای قبیله‌ای آغاز شد. در برخی موارد مبلغین سفیدپوست ، که به عنوان معلم سرپرست خدمت می‌کنند ، وظیفه توزیع سهمیه برای این مهاجران را داشتند و از این روی آنها در وابستگی مطلق به سر می‌بردند. مهاجران کریول حتی لباس را از دولت استعمار دریافت می‌کردند. البته در بین آنان نیز نارضایتی‌هایی بود و در برخی موارد مهاجران از گوشت و لباسی که به آنها داده می‌شود امتناع می‌کنند، اما آنچه آشکار بود ، آنها هیچ ارتباطی با بومیان اصلی ندارند. در اکثر موارد ، مبلغین کلیسا آموزشهای حرفه‌ای را برای نوکیشان تدارک می‌دیدند که شامل آموزش نجاری ، سنگ تراشی ، کفشدوزی و بنایی می‌گردید. در شبه جزیره و روستاهای دیگر کارهای مشابه صورت می‌گرفت و چندین مبلغ در آنجا مستقر شده و فعالیتهای تبلیغی را انجام می‌دادند.^۱

فرقه‌های فعال مسیحی در سیرالئون

مجموعه‌های فعال مسیحی در این کشور به پروتستان‌ها و غیر پروتستان‌ها تقسیم می‌گردد. کلیساهای پروتستان عبارتند از کلیساهای بابتیست^۲، متدودست^۳، انگلیکن^۴، پرزبایترین^۵، سون دی ادونتیست^۱، کلیسای لیلی تر دی سینت^۲، نیو

1. Gilbert.w. olson " Church Growth In Sierra Leone". WM.B. EERDAMAS PUBLISHING CO.255 Jerfferson Avenue, SE. Grand Rapids, Michigan 49502

2. Baptists

3. Methodist

4. Anglicans

5. Presbyterians

اپستولیک^۳، پنطیکاست^۴، لشکر سعادت^۵، متدویست های غرب افریقا^۶، متدویست های وسلیین^۷، متدویست های متحد^۸، لوتری^۹ و ایونجلیکن^{۱۰} که با عنوان مسیحیان دوباره متولد شده^{۱۱} نیز شناخته می شود. مسیحیان سیرالئون بیشترین طرفداران پروتستان را از بین متدویست ها و ایونجلیکن ها را تشکیل می دهند. کاتولیک ها تنها پنج درصد از مسیحیان موجود در این کشور را به خود اختصاص داده است.^{۱۲} دولت همواره بر حقوق قانونی ازادی مذهبی، که مورد تحسین عموم کشورهای جهان است، در این کشور تاکید داشته است.

کلیسای ادونتیست روز هفتم (سون دی ادونتیست^{۱۳}) بزرگترین گروه از چندین گروه ادونیستی است که از جنبش میلریت های^{۱۴} دهه ۱۸۴۰ به وجود آمد. میلر بر اساس آیاتی از کتاب دانیال (۸:۱۴-۱۶) و اصل سال -روز^{۱۵} پیش بینی کرد که عیسی مسیح در ۲۲ اکتبر ۱۸۴۴ به زمین باز خواهد گشت. هنگامی که این اتفاق نیفتاد، بیشتر پیروانش منحل شدند و به کلیساهای اصلی خود بازگشتند ولی بزودی این دیدگاه توسط جانشینان وی ترمیم شد.

با این حال، کلیسای ادونتیست روز هفتم در سیرالئون بخشی از یک جنبش جهانی است که از همه بشر دعوت می کند تا برای دیدار آگاهی بخش آماده شوند

-
1. Seventh Day Adventist
 2. The Church of Later Day Saints
 3. New Apostolic Church
 4. Pentecostalism
 5. Salvation Army
 6. West African Methodists
 7. Wesleyan Methodists
 8. United Methodists
 9. Lutherans
 10. Evangelicals
 11. Born Again Christians
 12. History of christianity in sierra leone , Abdul Karim Joloh.
 13. Seventh Day Adventist
 14. Millerites
 15. day-year principle

و پادشاهی خدا را تشکیل دهند. دیداری که به آسیب های زندگی در این سیاره پایان خواهد داد و انسان را به «تصویر خالق» باز میگرداند؛ این دیدار در حال حاضر شخصی و فردی است و شخصی و فردی خواهد بود. زمان رخداد آن واقعه برای بار دوم و بار سوم، به عنوان وعده در کتاب وحی توصیف شده است که بر حسب آن انجیلی شدن مسیحیت را به تمام جهان اعلام شده است.^۱

روش های تبلیغ مسیحیت در سیرالئون

روش های تبلیغ مسیحیت در سیرالئون محدود به موارد خاصی نیست. تنوع فرقه ها و گروه ها، باعث شکل گیری انواع مختلفی از شگردها برای جذب مردم به مسیحیت شده است. در اینجا تنها می توانیم به فهرستی از این روشها اشاره کنیم. باید توجه کرد که این شگردها در یک درجه از اهمیت نیست. با گذشت زمان مرتبه اهمیت و کار آیی آنها تفاوت هایی پیدا کرده است. در واقع بر حسب شناسایی ذائقه مردم میزان بهره بری از این روش ها را تعیین می کند. مبلغان مسیحی در این امر بسیار هوشمندانه و با اتکای به مطالعات میدانی و اطلاعات کافی اقدام کرده اند. اقدامات کلی برای جذب بومیان به مسیحیت را می توان بصورت ذیل برشمرد: اعزام مبلغ، ایجاد کلیسا، تعلیم و پرورش مبلغان بومی، تاسیس مدارس مخصوصا مدارس ابتدایی، خدمات پزشکی، حمایت های اقتصادی، برگزاری مراسم و جشن و نمایشگاه، تاسیس ایستگاه های رادیویی و تلویزیونی، انتشار نشریات و روزنامه.

تبلیغ در قالب خدمات آموزشی

بدون تردید یکی از کارآمدترین شگردهای جذب بومیان در کشورهای توسعه نیافته، تبلیغ در کنار فعالیت های آموزشی است. مسیحیان در حال حاضر در

۱. با استفاده از مصاحبه دو تن از کشیشان ادونتست در طی مراسم

این کشور، از نظر آموزش و پرورش، به مراتب از دیگر ادیان جلوتر هستند، مردم سیرالئون، از نظر تحصیلات، مدیون فعالیت های مسیحیان هستند، البته تحصیلاتی که بهای آن تبلیغ مسیحیت و ترویج فرهنگ غربی در این کشور است. امروزه برجسته ترین مؤسسات آموزشی در این کشور، با تجهیزات و اتصالات فوق العاده مدرن و تجهیزات مناسب برای مدیریت و سایر امکانات، وابسته به مسیحیت است و دانشگاه های سیرالئون برجستگی و اعتبار و تأیید خود را از دانشگاه های مسیحی غربی می گیرند. دانشگاه کاتولیک در شهر مکینی^۱ (یونیماک)^۲ با وسایل و تجهیزات فوق العاده مدرن در حال عملیات ساخت است و کلیسای متوديست متحد در حال انجام پروژه برای یک دانشگاه از طریق متحدهای خود را در سراسر جهان است.

در سالهای ۱۸۰۰-۱۷۰۰ بود که مبلغین سفیدپوست از تبلیغ بزرگسالان به آموزش کودکان روی می آوردند. در حال حاضر تمام کلیساها و مبلغان به طور گسترده با مسیحیت کل جهان در ارتباط هستند. یکی از مهمترین جنبه های کلیسا، مدیریتهای کارآمد است که به رشد کلیسا کمک کرده است.

برخلاف مراکز دینی مسلمان که بطور معمول از فضای مسجد برای تعالیم سنتی استفاده می شود، در سیرالئون عموماً در کنار هر کلیسا یک مدرسه وابسته به آن نیز وجود دارد. تفاوت عمده در مراکز دینی اسلامی با مراکز دینی مسیحی در این است که در مجموعه های اسلامی مراکز دینی جدای از مراکز آموزشی هستند و در مواردی ممکن است بخشی از بنای مسجد برای آموزش کودکان یا نوجوانان استفاده شود در حالیکه در مجموعه های مسیحی، مدارس کلاسیک بخش مهمی از یک کلیسا را تشکیل می دهد و آموزش های ابتدایی توسط مبلغان کلیسا صورت

1. Makeni
2. UNIMAK

می پذیرد. به عبارتی در نهادهای اسلامی مسجد و نمازخانه بخش کوچکی از مراکز آموزشی است ولی در نهادهای مسیحی مرکز دینی و مرکز آموزشی دو بخش اصلی یک مرکز دینی آموزشی را شکل می دهد.

برگزاری مراسم و جشن های دینی

علاوه بر مراسم جاری در کلیساها هر ساله گردهمایی های سازمان یافته ای از طرف مبلغان مسیحی در سیرالئون برگزار می شود. نمونه روشن آن مراسم سخنرانی بعضی کشیش های معروف است که با برنامه های جذاب و متنوع تبلیغی اجرا می گردد. بطور معمول هر ساله برای مراسم یک هفته ای در استادیوم مرکزی فریتاون برنامه ریزی وسیعی صورت می گیرد. از چند ماه قبل تبلیغات مراسم در قالب انتشار پوستر و اعلامیه های رسانه ای آغاز می گردد. در پوستر طراحی شده برای مراسم از شیوه های تاثیر گزار فنی و هنری بهره می برند. در نمونه های از این پوستر تصویر یک کشیش معروف به تصویر کشده شده که دستش را بر فراز جمعیت زیادی از سیاهپوستان نگاه داشته است که با نگاه های مشتاق منتظر استفاده از سخنرانی او هستند. نمونه هایی از این تبلیغات را در دور افتاده ترین روستاهای سیرالئون می توان مشاهده کرد. برای این مراسم تمهیدات ویژه ای چیده می شود. چند روز مانده به مراسم تبلیغات وسیع خیابانی و نصب پوسترهای بزرگ و رنگارنگ بر دیوارها آغاز می گردد. به منظور ارائه خدمات بیشتر به شرکت کنندگان، شورای متحد مسیحی سیرالئون، کمیته هایی تحت عنوان کمیته های نیایش، موسیقی، تبلیغات، راهنمایان و ... تشکیل می دهد. این کمیته مسئولیت تبلیغات در خیابان ها را با هدف جذب بیشتر مردم مستضعف از طریق راه اندازی کارناول با خودروهای بلندگو دار به عهده داشته و تبلیغات وسیعی برپا می کنند. در روز ورود سخنرانان، نمایندگان کلیساهای فریتاون به نشانه همبستگی با مبلغ مسیحی در سطح خیابان های فریتاون اقدام به راهپیمائی نموده و در محل استادیوم ورزشی به آن ها خیر مقدم می گویند.

مراسم به مدت یک هفته در استادیوم مرکز پایتخت همراه با برنامه های جذاب

جنبی صورت می گیرد. گروه های بزرگ ارکستر عضو مهمی از مراسم است و معمولاً آغاز مراسم همراه اجرای این گروه می باشد. حین اجرای موسیقی جمع زیادی از مردان و زنان با خواندن آواز با گروه ارکستر همراهی نموده و در مواردی آوازاها با شیون، تکرار نام عیسی (ع) و حرکت های موزون سر و دست همراه می گردد و حالتی خلسه آمیز را به شرکت کنندگان القا می کند. اجرای نمایشنامه، دیگلمه، نقل نمونه های از معجزهای کلیسا، خطبه های آتشین و احساسی، تلاوت بخش های از کتاب مقدس بخشهای دیگر مراسم است. از جمله شگردهای جذب، دعوت از کسانی است که ادعا می گردد در سالهای گذشته در این مراسم شرکت نموده اند و شفا یافته یا خواستهای آنها از عیسی (ع) اجابت شده است. اوج مراسم سخنرانی کشیش مهمان است که گاهی در طول مراسم تنها یکبار و آنهم در شب آخر مراسم اتفاق می افتد.

در جنب مراسم افرادی مسئول گرفتن و جمع آوری صدقات و تبرعات هستند که در نهایت بالغ بر چند کیسه اسکناس می گردد. همچنین پخش کتابچه و سی دی های تبلیغی در بین شرکت کنندگان و کسانی که از اطراف مراسم عبور می کنند جزء برنامه ها می باشد.

وعده شفا و معجزه

برای حضور در کلیسا و گاهی حتی برای کشاندن طرفداران کلیساهای دیگر از وعده معجزه استفاده می شود. «خانم مامی دمبویا یک زن کشیش دست پرورده آمریکا با تبلیغات وسیع خود حداقل سه روز در هفته سه کلیسا را در فریتاون اداره می کند. در سر در یکی از بزرگ ترین کلیساهای تحت پوشش وی جمله "انتظار معجزه داشته باش" نصب شده است. شایعه شده است که خانم مامی دمبویا توان شفا دادن امراض صعب العلاج از جمله عقیم بودن را دارد. از این روی برخی

جوانان هر نوع مشکلی که داشته باشند به کلیسای مامی دمبویا روی می آورند.^۱

دعوت از مردم برای حل مشکلات و رفع گرفتاری در طی مراسم کلیسا ها بسیار مورد اهتمام مبلغان می باشد. در تبلیغاتی که برای سخنرانی یکی کشیش صورت می گیرد فراوان ادعا می کردند که این کشیش ها در طول برنامه های تبلیغی خود با انجام معجزه بیماران نابینا، ناشنوا، معلول، لال و... را با استفاده از قدرت حضرت عیسی مسیح (ع) شفا خواهند داد. در مواردی از این افراد دعوت می گردد تا خود تجربه معجزه را برای دیگران بیان کنند و از این طریق دیگران را نیز به حضور در کلیسای مورد نظر تشویق نمایند.

استفاده از ابزار های سیاسی و اقتصادی، کمک های بهداشتی و درمانی، تاسیس مراکز دانشگاهی و ... از دیگر شیوه های تبلیغ مسیحیت است که پرداختن به آنها مجالی دیگر می طلبد.

نتیجه گیری

ورود مسیحیت به سیرالئون به عنوان یکی از ورودی های مسیحیت به غرب
 آفریقا به سفرهای تجاری و برده فروشی اروپائیان باز می گردد. سرچشمه های نفوذ
 مسیحیت در استعمار این کشور توسط بیگانگان است و در مرحله بعد با کوچاندن
 بردگان فروخته شده در اروپا به سیرالئون که از قبل مسیحیت را پذیرفته بودند،
 مسیحیت پایگاه محکمتری یافت. جریانها و فرقه های مختلف مسیحی تحت چتر
 انجمن کلیسای مسیحی با هدف واحد استحکام جایگاه مسیحیت توانسته اند جمع
 چشمگیری از مردم این کشور را که اکثریت مسلمان است را بخود جذب نمایند.
 در حال حاضر تقریباً تمام فرقه های مسیحی در این کشور دارای کلیسا بوده و با
 آزادی دینی موجود نمایندگانی از اکثر کلیساها حضور دارند. در مقایسه با کلیسای
 کاتولیک، شعبه های پروتستان حضور پررنگ تری دارند. جریانهای تبشیری
 مسیحی از حمایت سیاسی دولتمردان برخوردارند زیرا قبیله کریول به عنوان هسته
 اصلی مسیحیت عهده دار بسیاری از مناصب کلیدی سیاسی این کشور است. در کنار
 این امتیاز، استفاده از شگردها و روش های تبلیغی روزآمد مانند تأسیس مراکز
 علمی، کلیسا های مجهز به مدارس ابتدایی، خدمات بهداشتی و درمانی، نمایشگاه،
 مراسم و جشن های مذهبی، تأسیس رسانه و ایستگاه های رادیویی و تلویزیونی، راه
 اندازی نشریات و ... از مهمترین ابزار و شیوه های تبلیغ مسیحیت در این کشور
 است. رویکرد کلی تبلیغات مسیحیت در تمام روش ها، یکی پرهیز از برجسته کردن
 اختلافات درونی کلیسا و دیگر تأکید بر ابعاد عاطفی و احساسی دین مسیحیت است؛
 بگونه ای که شاخصه اصلی دین مسیحیت و وجه امتیاز آن بر سایر ادیان در پاسخ
 این دین به عواطف و احساسات پیروان است نه در عقلانی بودن آن. لذا مجادلاتی
 که در الهیات اسلامی در باب معقول نشان دادن آموزه های اسلامی وجود دارد، در
 تبلیغات مسیحی جایگاه قابل اعتنایی ندارد.

فهرست منابع

۱. محمد رضا شکیبا، سرزمین و مردم سیرالئون، مرکز مطالعات فرهنگی - بین المللی، انتشارات بین المللی الهدی، تهران ۱۳۷۸، اول.
 2. Gilbert.w. olson "Church Growth In Sierra Leone". WM.B. EERDAMAS PUBLISHING CO.255 Jerfferson Avenue.
 3. Fyle, Magbaily C. (1986), "African Culture and Higher Education: The Sierra Leone Experience," *Africana Research Bulletin*, June, Vol. XV, No. 2.
 4. A. Sam, lecturer (), *Sierra Leone History of Sierra Leone*, Department of history and African studies, Fourah Bay College.
 5. LaTourette, Kenneth Scott (1975). *A History of Christianity, Volume 2*. San Francisco: Harper. ISBN 0-06-064953-4. (Paperback).
 6. Hastings, Adrian (1999). *A World History of Christianity*. Wm. B. Erdmann Publishing. ISBN 0-8028-4875-3.
 7. Church History in the 1911 *Encyclopedia Britannica*
 8. Sydney E. Ahlstrom, *A Religious History of the American People* (2004)
- سایت ها:
9. <http://www.slaa.org.uk/index.php?docId=48&act=viewDoc>
 10. <http://www.taghribnews.com/fa/news/12384/>
- مصاحبه:
11. DANIEL T. KAMANDA, member of TAM S.D.A CHURCH – Circular road: 29th march, 2014.
 12. R. BOBSON SESAY, member of SDA CHURCH Rose Road, Kissy-East End, 2014
 13. Interviewer: Mr. Abdul Karim Jallo

